

ФОРУМ

ЎЗБЕКИСТОН ЎРТАДАН ЮҚОРИ ДАРОМАД ОЛАДИГАН ДАВЛАТГА АЙЛанади

Аъло АБДУЛЛАЕВ (ЎЗА) олган суратлар

Пойтахтимизда бўлиб ўтаётган биринчи Тошкент халқаро инвестиция форумида Европа тикланиш ва тараққиёт банки президенти Одиль-Рено Бассо, Осиё тараққиёт банки президенти Масацугу Асакава, Саудия Арабистони подшоҳлиги инвестициялар вазири Халид ал-Фалиҳ, Жаҳон савдо ташкилоти вице-президенти Сянчен Чжан, Осиё инфратузилмавий инвестициялар банки вице-президенти Константин Лимитовский, Халқаро молия корпорацияси вице-президенти Стефани фон Фридербург қатнашмоқда. “BBC World News” халқаро телеканалда янгилликлар бошловчиси сифатида танилган, ҳозирда эса Европа тикланиш ва тараққиёт банкнинг коммуникация масалалари бўйича директори лавозимида фаолият юритаётган Жонатан Чарльз тадбир-да модераторлик қилмоқда.

Ялли мажлисда Президент Шавкат Мирзиёев нутқ сўзлар экан, Ўзбекистон замини кўп асрлар давомида дунёнинг турли минтақаларидаги савдогар, ишбилармон ва тадбиркорлар эътиборини ўзига тортиб келганини таъкидлади.

– Буюк ипак йўлининг марказида жойлашган юртимиз қадимдан Осиё, Европа ва Африка қитъаларининг қарвон йўллари туташган ҳудуд сифатида машҳур бўлган. Хитой, Ҳиндистон, Эрон, Византия, Миср каби мамлакатларда шаклланган цивилизация ва маданият намуналари айнан қадимги Мовароуннаҳр, ҳозирги Ўзбекистон ҳудудида учрашиб, бир-бирини ўзаро бойитиб келган. Бунинг натижасида 3 минг йиллик давлатчилик тарихига эга мамлакатимиз узоқ давр мобайнида дунёнинг савдо, иқтисод, илм-фан, маданият ва санъат юксак раванқ толган марказларидан бири бўлиб хизмат қилган, – деди Президент.

Мамлакатимизда ушбу аъёнларнинг давоми сифатида “Буюк ўтмишдан – буюк келажак сари” тамойили асосида иқтисодий-ижтимоий ривожланиш жадал тус олган. Беш йил олдин қабул қилинган Ҳаракатлар стратегияси доирасидаги ислохотларнинг дастлабки меваси ўлароқ иқтисодиётнинг йиллик ўртача ўсиши 5 фоизни, саноат соҳасида эса 8 фоизни ташкил этди. Олтин-валюта захираси 27 миллиард доллардан 35 миллиард долларга етди.

Коронавирус пандемияси авж олган 2020 йили ҳам мамлакатимиз ялли ички маҳсулоти ўсишида ижобий динамика сақлаб қолингани, 2021 йили эса унинг ўсиш суръати 7 фоиздан ошгани – ислохотлар йўлининг тўғри танланганидан далолат бўлиб, халқимизни ялли амалий марраларга даъват қилмоқда.

Иқтисодиётни ислоҳ қилишда, жумладан, со-

лиқ юқини энгиллаштириш, божхона божларини камайитириш, солиқ маъмуриятчилигини такомиллаштириш, тадбиркорликни ривожлантириш ва инвестицион муҳитни яхшилашдаги натижалар ҳам санаб ўтилди. Натижада иқтисодиётимизга жалб қилинган йиллик хорижий инвестициялар ҳажми уч ярим баробарга ошиб, охириги беш йилда уларнинг умумий қиймати 25 миллиард долларни ташкил этди. Бунинг ҳам пировард мақсади давлатимиз ва жамиятимизнинг барча соҳаларида “Инсон қадрини ўсириш” қўйини ҳаётга татбиқ этишдан иборатдир.

Президент инвестицияларни жалб қилиш жараёнини такомиллаштириш бўйича муҳим чора-тадбирларни белгилаб берди. Мамлакатимизнинг инвестицион жозибадорлигини ошириш, бизнес муҳитини янада яхшилаш йўналишида амалий тақлифларни ишлаб чиқиш мақсадида 2022 йилдан эътиборан Президент ҳузуридаги Хорижий инвесторлар кенгаши йиғилишларини мунтазам ўтказиб бориш йўлга қўйилади. Шунингдек, “крауд-сорсинг” платформаси ва замонавий рақамли ечимлардан фойдаланган ҳолда, барча тармоқлар ва ҳудудлардаги инвесторлар ва тадбиркорлар билан тўғридан-тўғри мулоқот ўтказиш амалиёти давом этирилади.

– Умуман олганда, амалга оширилаётган ислохотларимиз натижасида кейинги 5 йил ичида ялли ички маҳсулотимизни 100 миллиард долларга,

йиллик экспорт ҳажмларини эса 30 миллиард долларга етказиш кўзда тутилган. Хусусий секторнинг ялли ички маҳсулотдаги улуши 80 фоизга етказилади. Биз Ўзбекистоннинг 2030 йилга бориб аҳолиси ўртадан юқори даромад оладиган давлатлар қаторидан жой олишига эришишни мақсад қилиб қўйганмиз, – деди давлатимиз раҳбари.

Бунинг учун мамлакатда инвесторлар учун энг қулай ва жозибадор шароитларни яратиш бўйича ҳаракатлар янада жадаллаштирилади. Жумладан, форум доирасида Ўзбекистонда самарали бизнес юритиш учун мавжуд шароитлар ва ялли истикболлар тўғрисида кенг маълумот берадиган 30 дан зиёд тадбирлар билан бир қаторда 200 дан ортиқ жозибадор лойиҳа тақлифлари ҳам ҳавола этилади.

Сессия давомида халқаро молиявий институт ва ташкилотлар раҳбарлари сўзга чиқиб, Ўзбекистоннинг ривожланиш истикболлари юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Форумнинг шўъба сессиялари ва мунозараларида Ўзбекистоннинг инвестициявий, иқтисодий ва саноат салоҳияти, минтақавий ва глобал савдо алоқаларини ривожлантириш истикболлари, инвестицияларни жалб қилиш, савдони либераллаштириш ва миллий иқтисодиётнинг рақобатбардошлигини ошириш; мамлакатимизни индустриаллаштириш бўйича галдаги қадамлар, саноатни юқори қўшилган қийматли маҳсулот ишлаб чиқаришга йўналтириш, миллий энергетика тармоқини трансформация қилиш ва мўқобил энергия манбаларига ўтиш чоралари, минтақа мамлакатларининг транспорт жиҳатидан боғлиқлигини мустақамлаш ва транзит салоҳиятини ошириш масалалари муҳокама қилинади.

Форум дастури доирасида Ўзбекистон Республикаси ва Саудия Арабистони Подшоҳлиги ўртасидаги Савдо, иқтисодиёт, фан ва технологиялар, маданият, спорт ва ёшлар масалалари бўйича ҳукуматлараро комиссиянинг 5-йиғилиши, “Саноат кооперацияси. Ялли имкониятлар” мавзусидаги Ўзбекистон-Хитой инвестиция форуми ҳамда халқаро молиявий институтлар, хорижий ҳукумат молиявий ташкилотлари раҳбарлари ва тараққиёт бўйича ҳамкорлар иштирокида Ўзбекистон бўйича мамлакат платформаси бўлиб ўтади.

Тошкент халқаро инвестиция форуми эртага ўз ишини якунлайди.

Сирожиiddин ТУРОБОВ
“XXI asr” мухбири

ИШЧИ ГУРУҲЛАР ФАОЛИЯТИ

Қишлоқ одами баҳорда ҳеч қачон бекор ўтирмайди. Қантар оғиши билан ердан буғ кўтарила бошлаган, экин-тикин ишларини бошлаб юборади. Уддабурон томорқачи икки боғ пийёз ёки бир кило картошка учун бозорга югурмайди. Рўзғор учун зарур сабзавот маҳсулотларини ҳовлисида етиштиради, ортиқчасини эса бозорга олиб чиқади. Ғубдин қишлоғида ердан мўмайгина даромад олиб, рўзғорига барака киритиб келаётган томорқачилар кам эмас. Баъзи хонадонларга кирсангиз, яшнатиб қўйилган ерларни кўриб, кўзингиз қувнайди.

БАҲОРДА БИР КУН ИШЛАГАН ҚИШДА БИР ОЙ ЁТИБ ЕЙДИ

Ҳалол меҳнат инсоннинг саломатлигини мустақамлайди, умрига умр қўшади, деб бежиз айтмайдилар. Қарши туманидаги Талликурон қишлоғи Тоштемир бобо Расулов 80 ёшни қоралаган бўлса-да, ҳамон тетик ва бардам. Томорқачидаги бир қарич ерни ҳам бўш қўймайди. Илгари воҳа одамлари исмалокни фақат баҳордагина ердан униб чиққанида истеъмол қилишарди. Энди эса бобонинг хонадонидан йил ўн икки ой исмалок аримайди. 10 сотих жойда ўтган йили кўзда исмалок эккан эди. Баргини ҳозирга қадар 6 мартаба кесиб сотиб, 10 миллион сўм даромад қилди. Яна бир ойдан сўнг исмалок ўрнига помидор, булғор қалампир, қарам ва бақлажон кўчатлари етиштирилади. Хонадонда меваги дарахтлар, ток ҳам парвариш қилинапти. Чорва моли ҳам бор. Отахоннинг томорқачида ўтказилган “мастер класс”да тумандаги ёш оилаларга иссиқхонадан тўрт мартаба ҳосил олиш тажрибаси тушунтирилди.

Давоми 2-саҳифада. ►►

МУАММО

БОШДАРХОНДАГИ БОШБОШДОҚЛИК ҚАЧОН ЕЧИМ ТОПАДИ?

Бу мавзунини ўрганаётимиз, беихтиёр шу йилнинг 2 февраль кунини Президент Шавкат Мирзиёев раислигида чиқиндилар билан ишлаш тизими ва экологик ҳолатни яхшилаш, “Яшил макон” умуммиллий лойиҳасини амалга ошириш борасидаги долзарб вазифалар муҳокамасига бағишланган видеоселектор йиғилишида давлат раҳбари томонидан қуноқлик билан айтилган қуйидаги пурматно сўзларни эсладик. “Дунё микросида саноат юқори даражада ривожланган XXI асрда экология билан боғлиқ муаммолар биринчи даражали муаммо сифатида кун тартибига чиқмоқда. Авлодларимиз биздан кейин ҳам муносиб табиий муҳитда яшаши керак. Бунинг учун биз табиатга эътибор беришимиз, фақат бугунни эмас, уқин ва узоқ келажакни ўйлаб иш туттишимиз зарур.

Энг муҳим масала – аҳолининг экологик маданиятини ошириш. Бугун кўчага ёки исталган жойга қаранг. Ҳамма жойда одамлар ташлаб кетган чиқиндиларни кўрасиз. Биз она юртимизни муқаддас деймиз. Нима учун уни тоза-озода сақламаймиз? Ахир, муқаддас китобларимизда ҳам “Поклик иймандандур” дейилган.

Нега бу масалада оммавий ахборот воситалари, маҳалла фаоллари бонг урмаяпти? Қани нуронийларимиз, жамоатчилигимиз?” – деган эди юртбошимиз.

Давоми 3-саҳифада. ►►

БИЗНЕС-ОМБУДСМАН МИНБАРИ

ЖАҲОН АМАЛИЁТИ ШУНИ КЎРСАТАДИКИ, МУЛК ҲУҚУҚИ, ТАДБИРКОРЛИККА ЭЪТИБОР ҚАРАТГАН ҲАР БИР ДАВЛАТДА ИҚТИСОДИЙ ЎСИШ, БАРҚАРОРЛИК ВА ТАРАҚҚИЁТ МЕЗОНИ БЎЛИБ КЕЛГАН. БУНДА МУЛККА ЭГА БЎЛГАН ҲАР БИР ТАДБИРКОР ЎЗ САРМОЯСИНИ КЎПАЙТИРИШ, УНИ ҲИМОЯЛАШ, ЭРКИН ТАСАРРУФ ЭТИБ, ФОЙДА ОЛИШГА ҲАРАКАТ ҚИЛАДИ.

Дилмурод КАСИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги
Тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний
манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича вакили

ТАДБИРКОРНИНГ МУЛК ИҶТИСОДИЙ ҲУҚУҚИ КАФОЛАТЛАНГАН

Бу борада ишбилармонларга қулай шарт-шароит яратиш бериш, уларнинг мулк ҳимоясини таъминлашда асосий субъект давлат ҳисобланади.

Ушбу жараён халқаро ҳуқуқ нормаларида ҳам ўз аксини топган. Мулк ҳуқуқи дахлсизлиги, унинг ишончли ҳимоясини таъминлашдан туриб иқтисодий ривожланишни амалга ошириб бўлмайди. "Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси"нинг 17-моддасида "ҳар бир инсон яққа ҳолда, шунингдек, бошқалар билан биргаликда мулкка эгаллик қилиш ҳуқуқига эга. Ҳеч ким ўз-ўзидан бўлиб мулкдан маҳрум этилиши мумкин эмас" деб белгиланган.

Мамлакатимизда мулк ҳуқуқини ҳимоя қилиш билан боғлиқ муносабатларни тартибга солишда ҳар бир мулкдорнинг қонуний мулк дахлсизлигини таъминлашга қаратилган ишончли ҳуқуқий тизим яратилган.

Хусусий мулк бошқа мулк шакллари каби дахлсиз ва давлат ҳимоясидадир. Конституцияда мулкдор фақат қонунда назарда тутилган ҳолларда ва тартибдагина мулкдан маҳрум этилиши мумкинлиги белгилаб қўйилган.

Бундан ташқари, тадбиркорлик субъектларининг мулк ҳуқуқлари Фуқаролик кодексига, "Ўзбекистон Республикасида мулкчилик тўғрисида", "Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида", "Хусусий мулкни ҳимоя қилиш ва мулкдорлар ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида"ги қонунлар ва бошқа ўнлаб норматив ҳуқуқий ҳужжатларда ўз аксини топган.

Шунингдек, Президентимизнинг "Ер муносабатларида тенглик ва шаффофликни таъминлаш, ерга бўлган ҳуқуқларни ишончли ҳимоя қилиш ва уларни бозор активига айлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги фармонида ҳам ер участкалари хусусий секторларга мулк ҳуқуқи ва ижара асосида ажратилиши, қишлоқ ҳўжалигига мўлжалланган ерлар танлов асосида, қишлоқ ҳўжалигига мўлжалланмаган ерлар эса мулк ва ижара ҳуқуқи асосида электрон онлайн аукцион орқали ажратилиши белгилангани очиклик ва шаффофликни таъминлаб беради.

Кўпинча шундай ҳолатга дуч келамиз: ҳокимликлар бирор-бир тадбиркорнинг ер участкасини асосида олиб қўйиб, бошқасига ажратиб беради. Натижада, биринчи тадбиркор зарар кўради ва ўз фаолиятини юритиш ўрнига бузилган мулк ҳуқуқларини тиклаш билан оғир бўлади.

Мисол тариқасида Сирдарё вилоятида фаолият кўрсатувчи "Намуна эталон заводи" МЧЖ мурожаатини келтирсак. Мазкур жамиятга тегишли бино Гулистон шаҳар ҳокимлиги томонидан 2018 йилда бузилган бўлиб, компенсация тўловлари 3 йил давомида тўланмасдан келинган. Бизнес-омбудсман томонидан тадбиркорлик субъекти манфаатида Гулистон туманлараро иқтисодий судига киритилган даъво аризаси натижасида суд қарори билан жамиятга ҳокимлик ҳисобидан 1 501 000 000 сўм компенсация тўлаб бериш мажбурияти

"Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича вакил тўғрисида" ҳамда "Давлат бож тўғрисида"ги қонунларга кўра, Бизнес-омбудсман томонидан тадбиркорлик субъектлари манфаатларини кўзлаб берилган даъволар, ариза ва шикоятлар юзасидан давлат божидан озод этилган.

Ўтган давр мобайнида мулк ҳуқуқини тиклаш бўйича Бизнес-омбудсман томонидан мунтазам равишда кўпжа даъво ариза ва шикоятлар киритилган. Мисол учун, Тошкент шаҳрида фаолият кўрсатувчи "Ko'zguashyo" ХКга тегишли, умумий майдони 40 кв.м бўлган дорихона биноси Тошкент шаҳар ҳокимининг қарорига асосан бузиб ташланган, ammo компенсация тўланмаган. Ушбу нотурад бино баҳоловчи ташкилот томонидан 249 168 000 сўмга баҳоланган.

Фуқаролик кодексининг 206-моддасига асосан, олиб қўйилаётган ер участкасидаги уйини, бошқа иморатларни, иншоотларни ёки қишлоқни бузиш ташлаш зарарларининг ўрни бозор қиймати бўйича олдиндан ва тўлиқ қопланганига қадар йўл қўйилмайди.

Аниқланган қонунбузилишларга мувофиқ, Бизнес-омбудсман томонидан тадбиркорнинг манфаатида Тошкент туманлараро иқтисодий судига даъво аризаси киритилди. Натижада, суд қарори билан жавобгар Тошкент шаҳар ҳокимлигидан "Ko'zguashyo" хусусий корхонаси фойдасига 249 168 000 сўм компенсация тўловини ундириб бериш белгиланди.

Яна бир мисол. Қашқадарё вилоятида фаолият юритувчи М. Назарова мулк ҳуқуқлари бузилганидан норози бўлиб, Бизнес-омбудсманга мурожаат қилган. Аниқланишича, тадбиркорга фойдаланиш учун қурилаётган бино Қарши шаҳар қурилиш бўлими бошлиғи ва шаҳар ҳокимлиги бош юрисконсултнинг

жорий этилиши билан янгиланди ва содда-лаштирилди.

Таъкидлаш жоиз, электрон тизим нафақат ер майдонлари, балки кўча савдо объектлари ҳам татбиқ этилади. Хусусан, давлатимиз раҳбарининг 2021 йил 4 июндаги "Кўча савдо фаолиятига ахборот технологияларини жорий этиш ва савдо автомати орқали чакана савдо фаолияти билан шуғullanуви тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорига кўра, ўтган йил 1 декабрдан бошлаб кўча савдо фаолияти билан шуғullanаятган тадбиркорлик субъектлари томонидан кўча савдо объектларини электрон тарзда "K-SAVDO" автоматлаштирилган ахборот тизимида рўйхатдан ўтказиш йўли билан амалга оширилиши белгиланди. Бунда рўйхатдан ўтказиш учун тадбиркорлик субъектларидан йўғим ундирилмайди.

Шу билан бирга, кўча савдо жойи (хусусий мулкдорларга тегишли жойлардан ташқари) кўча савдо объектларининг жойлашishi схемалари бўйича "K-SAVDO" ААТ орқали электрон аукционда сотилади.

Шубҳасиз, ҳар бир фуқаро ва давлат органлари қонунчилиқда белгиланган меъёрларга амал қилишлари, уни ҳаётга татбиқ этишлари лозим. Лекин жойларда давлат органлари томонидан тадбиркорлик субъектларининг мулк ҳуқуқларини бузиш ҳолатлари ҳамон учраб турибди.

СУД АМАЛИЁТИ

СОЛИҚ СОЛИШ МАЖБУРИЙЛИК, АНИҚЛИК ВА СОЛИҚ ОРГАНЛАРИНИНГ СОЛИҚ ТЎЛОВЧИЛАР БИЛАН ҲАМКОРЛИГИ, АДОЛАТЛИЛИК, СОЛИҚ ТИЗИМИНИНГ ЯҶОНАЛИГИ, ОШКОРАЛИК ВА СОЛИҚ ТЎЛОВЧИНИНГ ҲАҚЛИГИ ПРЕЗУМПЦИЯСИ ПРИНЦИПЛАРИГА АСОСЛАНАДИ. ҲЕЧ КИМГА СОЛИҚЛАР ВА ЙИГИМЛАРНИНГ БАРЧА АЛОМАТЛАРИГА ЭГА БЎЛГАН, БИРОК СОЛИҚ КОДЕКСИДА НАЗАРДА ТУТИЛМАГАН ЁХУД УНИНГ НОРМАЛАРИ БУЗИЛГАН ҲОЛДА БЕЛГИЛАНГАН СОЛИҚЛАР ВА ЙИГИМЛАРНИ ТЎЛАШ МАЖБУРИЯТИ ЮКЛАТИЛИШИ МУМКИН ЭМАС.

Акс ҳолда...

"2021 mega plus" масъулияти чекланган жамияти (даъвогар) Бухоро туманлараро иқтисодий судига даъво ариза билан мурожаат қилишига ҳам ана шундай адолатсизлик сабаб бўлди ва жавобгар – Бухоро вилояти Давлат солиқ бошқармасига нисбатан ноқонуний олинган 89 105 800 сўм молиявий жарима ва 9 496 259 сўм пул маблағларини ундиришни сўради.

СОЛИҚ ТАРОЗИСИНИ БУЗИБ ИШБИЛАРМОННИ ХУНОБ ҚИЛМАНГ

Суд мажлисида даъвогар вакиллари айтишдики: бошқарманинг ноқонуний хатти-ҳаракатлари натижасида жамият ҳисобрақамидан пул маблағлари ноқонуний тарзда ечиб олинган, шу боис маъмурий судга шикоят аризаси киритишгач, жамиятнинг фойдасига ҳал қилув қарори чиқарилган. Аммо маблағлар қайтарилмаган. Шу сабабли иқтисодий судга мурожаат қилишга мажбур бўлишган.

Жавобгар вакиллари эса даъвони тан олмади: жамиятга зарар етказилмагани, маъмурий суд қарори билан бошқарманиннг хатти-ҳаракатлари ноқонуний ҳамда камерал солиқ текшируви натижасида қабул қилинган қарор ҳақиқий эмас деб топилгани, ўша суд қарори билан жамият фаолиятини бошқатдан камерал солиқ текширувдан ўтказиш белгилангани, ҳозирги пайтда бу жараён давом этаётганини билдирди.

Ҳужжатлардан кўринишича, ҳақиқатан ҳам солиқ органи жамият фаолиятини камерал солиқ текширувдан ўтказган. Жамиятнинг

2021 йил февраль, март, апрель ойларидagi фаолияти бўйича 58 112 500 сўм қўшилган қиймат солиғига қўшимча ҳамда ушбу муддатларда амалга оширилган фаолияти бўйича Солиқ кодексининг 223-моддаси биринчи қисми (солиқ базасини яшириш (камайтириб кўрсатиш)га асосан 89 105 800 сўм молиявий жарима ҳисоблаган ва тадбиркорлик субъекти ҳисобрақамидан юқоридаги суммаларни ундириб олган.)

Иқтисодий процессуал кодексининг 73-моддаси учинчи қисмига кўра, фуқаролик ишлари бўйича суднинг ёки маъмурий суднинг қонуний кучга кирган ҳал қилув қарори бошқа ишни кўраётган иқтисодий суд учун фуқаролик ишлари бўйича суднинг ёки маъмурий суднинг ҳал қилув қароридан аниқланган ва ишда иштирок этишчи шахсларга тааллуқли бўлган ҳолатларга доир масалалар бўйича мажбурийдир. Солиқ кодекс 231-моддаси учинчи қисмига кўра, солиқ органининг юқори турувчи органига ёки судга шикоят бе-

риш тегишинча шикоят бўйича солиқ органининг юқори турувчи органи томонидан қарор қабул қилинганига ёки суднинг қарори қонуний кучга кирганига қадар шикоят қилинаётган қарорни ёки ҳаракатни ижро этишни, шу жумладан, қўшимча ҳисобланган солиқлар ва йиғимларни ундиришни, шунингдек, молиявий санкциялар қўлланилишини тўхтатиб туради. Солиқ тўловчи қайси солиқ органининг қарори ёки мансабдор шахснинг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) устидан шикоят қилаётган бўлса, ўша органнинг солиқ органининг юқори турувчи органига ёки судга шикоят бергани тўғрисида тегишли тасдиқловчи ҳужжатларни илова қилган ҳолда хабардор қилиши шарт.

Мазкур ҳолатда бошқарманиннг жамиятга нисбатан солиқ тўловчининг қўшилган қиймат солиғи тўловчисини рўйхатдан чиқариш тўғрисидаги қарор ҳамда жамиятда ўтказилган камерал солиқ текширувида аниқланган солиққа оид ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги материалларни кўриб чиқиш натижалари бўйича қарорни

ижро этиш, шу жумладан, қўшимча ҳисобланган солиқлар ва йиғимларни ундириш, шунингдек, молиявий санкциялар қўлланилиши тўхтатиб турилиши лозим бўлса-да, ижро тўхтатилмасдан жамият ҳисобрақамидан 98 602 059 сўм пул маблағлари ноқонуний тарзда ечиб олинган. Бундан ташқари, Солиқ кодекс 103-моддаси биринчи қисмига кўра, солиқ тўловчи ортиқча тўлаган ёки ундан ортиқча ундирилган солиқ суммаси солиқ тўловчининг қарзи бўлганга тақдирда шу солиқ тўловчи қайтарилиши ёхуд ушбу солиқ бўйича келгуси тўловлар ҳисобига ҳисобга олиниши лозим.

Суд далилларга ишонинг барча ҳолатларини жамлаб, уларни суд мажлисида қонунга амал қилган ҳолда ҳар томонлама, тўлиқ ва ҳолис кўриб чиқишга асосланган ўз ички ишончи бўйича баҳо беради. Ҳар бир далил

кўрсатмаси асосида суднинг қарорисиз ноқонуний равишда бузилган. Ушбу ҳолат бўйича Бизнес-омбудсман девони ходимлари томонидан тегишли ҳужжатлар Жиноят ишлари бўйича Қарши шаҳар судига киритилиб, натижада Қарши шаҳар қурилиш бўлими бошлиғи Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги қонуннинг 241-моддаси 1-қисми билан айбдор деб топилди, унга БХМнинг 20 баробари миқдорда жарима қўйилган. Шаҳар ҳокимлиги бош юрисконсулти БХМнинг 10 баробари миқдорда жарима жазоси қўйилган.

Ҳозирги вақтда тадбиркорлар томонидан ўзларига қонуний асосда тегишли бўлган маблағларни давлат органларидан суд тартибидан ундиришга мажбур бўлаётгани ҳам сир эмас. Ўтган йили Бизнес-омбудсманга тад-

биркорлардан шартномавий муносабатлар бузилишига оид 360 та мурожаат келиб тушган бўлиб, 210 таси айнан шартномалар бўйича қарздорликни ундириш билан боғлиқ эди. Худудлар кесимида бу борадаги мурожаатлар борасида Тошкент шаҳри (90), Андижон (37) ва Жиззах (33) вилоятлари "байрокдор" бўлди. Ушбу ҳолатлар бўйича киритилган даъво аризалари қаноатлантирилиб, судлар томонидан тадбиркорлар фойдасига давлат органлари ҳисобидан деярли 11,5 миллиард сўмлик қарздорликни ундириш тўғрисида қарорлар қабул қилинган.

Масалан, Наманган вилоятида фаолият юритувчи "Болажон Ноза сервис савдо" МЧЖ хизмат кўрсатиш шартномаси бўйича тўловларни ундиришда амалий ёрдам беришни сўраб, мурожаат қилган. Жамият ва Давлатобод туман мактабгача таълим бўлими ўртасида аутосорсинг асосида озиқ-овқат маҳсулотларини етказиш тўғрисида шартнома тузилган. Унга мувофиқ, жамият томонидан мажбуриятлар тўлиқ бажарилган бўлса-да, кўрсатилган хизмат учун тўловлар амалга оширилмаган. Ваҳоланки, "Хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятининг шартномавий-ҳуқуқий базаси тўғрисида"ги қонуннинг 24-моддасига кўра, тарафлардан бири шартнома мажбуриятларини бажармаган ёки лозим даражада бажармаган тақдирда бу тараф бошқа тарафга етказилган зарарни тўлаши белгиланган.

Шунга кўра, Бизнес-омбудсман томонидан масъулияти чекланган жамият манфаатида Наманган туманлараро иқтисодий судига даъво ариза киритилиб, суднинг ҳал қилув қарори билан Давлатобод туман Мактабгача таълим бўлими ҳисобидан қорхонага 418 022 050 сўмлик қарздорликни ундириш белгиланди.

Тадбиркорлик субъектларининг бу каби мурожаатлари биз келтирган кўплаб суд жараёнларидан айрим мисоллар, ҳолос. Аксарият ҳолларда судлар тадбиркорнинг фойдасига қарор қабул қилиши тенденцияси мавжуд. Лекин иқтисодий судлар ҳам доимо тадбиркорларнинг қонуний манфаатини ҳимоя қилмоқда, деб айта олмаيمиз. Кези келганда, улар фаолиятида ҳам бир ёқламликка йўл қўйиб, керак бўлса, тадбиркор кўтараятган масаланин туб моҳиятини ўргани ҳал қилув қарорини чиқариш масаласига беэътибор бўлиш ҳоллари ҳам учраб турибди. Бу борада ҳали кўп ишлаш кераклигини таъкидлаш лозим.

Тадбиркор ўз мулкнинг ҳуқуқлари давлат томонидан ҳимоя қилинганини аниқлаш натижасида юрифтама бизнес фаолиятига беҳавотир инвестиция киритиши, ишлаб чиқаришни янада кенгайтириши мумкин. Бу эса унинг ишлаб чиқараётган маҳсулотни ҳажми ва олаётган даромадини кўпайтиришга ва ўз навбатида мамлакатнинг иқтисодий ўсишига туртки бўлади.

Фаррух МУРОДОВ,
Бухоро туманлараро иқтисодий суди судьяси

Agrobank

Наврӯз муборак!

“Агробанк” АТБ жамоаси мижозларини, ҳамкорларини, бутун юртдошларимизни янгиланиш ва яшариш айёми – Наврӯз байрами билан муборакбод этади!

www.agrobank.uz
/AgrobankChannel /agrobankuzbekistan
Agrobank Mobile навозинини кўраб қолинг
Download on the App Store GET IT ON Google Play
Хизматлар лицензияланган

Самарқанд шаҳрида фаолият кўрсатувчи

YES GILAM

масъулияти чекланган жамияти

Кўп асрлардан буён маънавий ҳаётимизнинг зийнати, кўрки бўлиб келаётган Наврӯз айёми бугун ҳам дилларимизга чексиз қувончу завқ улашмоқда.

Кўпмиллатли халқимизни ушбу баҳор айёми билан табриклаб, энг эзгу тилаklarимизни изҳор этамиз. Корхонамиз 20 йилдан бери хориж технологиялари асосида халқимизга ва 20 дан ортиқ чет давлатларига замонавий дизайн асосида яратилган гилам ва гилам маҳсулотлари етказиб бермоқда. Шунингдек, гиламчиликда зарур хомашё ҳисобланадиган сифатли иллар ҳам ишлаб чиқармоқдамиз. Ҳар бир хонадоннинг баҳордек кўркем ва гўзал бўлиши йўлида изланишдан тўхтамаймиз. Наврӯзи олам қутлуг бўлсин!

(+998 90) 199 17 00 (+998 98) 137 17 00
infoyec.uz@gmail.com
Республика Узбекистан, г. Самарқанд
посёлок Фарҳад 25-А www.yec.uz

“URGUT” ERKIN IQTISODIY ZONASI

Самарқанд вилояти Ургут туманида фаолият кўрсатаётган

“САМЭЛЕКТРОСЕРВИС”

масъулияти чекланган жамияти жамоаси

барча ватандошларимизни янгиланиш ва яшариш айёми Наврӯзи олам билан чин юракдан табриклайди.

Кўклам шодиёнаси юртимизга кут-барака, тинчлик-хотиржамлик, фаровонлик олиб келсин. Илоҳим, дилимиздаги жамики орзу-ниятларимиз ижобат бўлсин!

Жиззах шаҳридаги

“САРБОЗОР ҚУРИЛИШ ТРАНС”

хусусий корхонаси

меҳнатқам, матонатли, бағрикелар халқимизни тароватли фаршнинг бетакрор бағирли Наврӯз - Шайбони билан самимий қутлайди. Шарқона элми йилмииз қадамли қутлуг ва баракали келсин!

ЭЪЛОН

Чилонзор туманидаги 126-умумий ўрта таълим мактаби томонидан **Каримова Наргиза Кўшакбоевна**га 2005 йил 22 июнда берилган **UN[№] 1537277** рақамли шаходатнома йўқолгани **МАЪЛУМ ҚИЛИНАДИ.**

